

PIRLS
2016

PROGRESS IN INTERNATIONAL READING LITERACY STUDY

Čítanka

TIMSS & PIRLS
International Study Center
Lynch School of Education, Boston College

© IEA, 2015

Majka a červená sliepka

Prue Andersonová

Majka uvolnila dvierka na kuríne. Otvorila ich dokorán a usmiala sa pri pohľade na húf sliepok, ktorý vyletel do výbehu na dvor. S rúznym natriasaním peria a kotkodákaním sliepky pristáli na zemi, aby pozobali zvyšky od večere, čo im Majka práve nasypala. Červená sliepka, ktorá ako zvyčajne prevzala velenie, si vyberala tie najlepšie kúsky a dobla každú sliepku, čo sa jej odvážila postaviť do cesty, trepala sa a natriasala, bránila si svoje.

„Prečo sa ostatné sliepky nechajú tou červenou komandovať?“ spýtala sa Majka mamy.

„Sliepky majú svoje poradie dobania,“ vysvetlila jej matka. „Najodvážnejšia a najsilnejšia sliepka velí všetkým ostatným. Môže dobnúť ktorúkoľvek sliepku, no ani jedna nemôže dobnúť do nej. Druhá sliepka v poradí dobania môže dobnúť ktorúkoľvek okrem prvej sliepky, a tak to pokračuje stále ďalej, takže tej chuderky poslednej sliepky nám môže byť naozaj ľúto. Sliepky sa však rady nechávajú komandovať tou najsilnejšou.“

Ale Majka sa na to pozerala inak. Každý večer musela sliepky zatvoriť naspäť do kurína, aby sa k nim nedostali líšky a sovy. To bola jej práca. Každý v ich početnej rodine mal nejakú prácu. Keď sa začalo stmievať, všetky sliepky sa ochotne vracali do kurína. Všetky okrem červenej. Tá vždy predstierala, že kráča smerom k dvierkam kurína, ale v poslednej chvíli naraz odbehla nabok a čakala, kým ju Majka začne naháňať.

Ďalšou schválnosťou bolo, že sa usadila na prostriedku dvora. Keď sa k nej Majka dostatočne priblížila a zohla sa, aby ju zodvihla, sliepka začala tak silno trepať krídlami, že ju Majka nemohla schmatnúť, a potom znovu utiekla. Napokon, keď červená sliepka usúdila, že ju Majka už dosť ponaháňala, pokojne vošla do kurína sama. Jej malé červené očka sa víťazne zaleskli, keď za ňou Majka tresla dvierkami kurína.

Raz sa Majka pokúsila prilákať červenú sliepku tým, že jej večer dala do kurína jej obľúbenú potravu, no sliepka sa nedala podplatiť. Majka skúsila aj trieskať o seba dvomi pokrievkami na hrnce, aby vystrašila červenú sliepku, no ostatné sliepky sa tak vyplašili, že nasledujúce dva dni nezniesli ani jedno vajíčko.

Majka zašla za otcom. „Musím dať tej červenej sliepke príučku,“ povedala. „Nechám ju celú noc vonku napospas líškam a sovám. To ju naučí ísť do kurína, keď jej poviem.“

„Majka,“ povedal otec a obrátil sa k nej. „Sliepka sa nedokáže ubrániť pred sovou ani pred líškou a my naše sliepky potrebujeme. Každé vajíčko sa nám zide.“

Usmial sa. „Okrem toho, tvoj problém by to nevyriešilo, pretože červenú sliepku by len nahradila tá, ktorá je v poradí d'obania hneď za ňou.“ A vrátil sa späť k svojej robote.

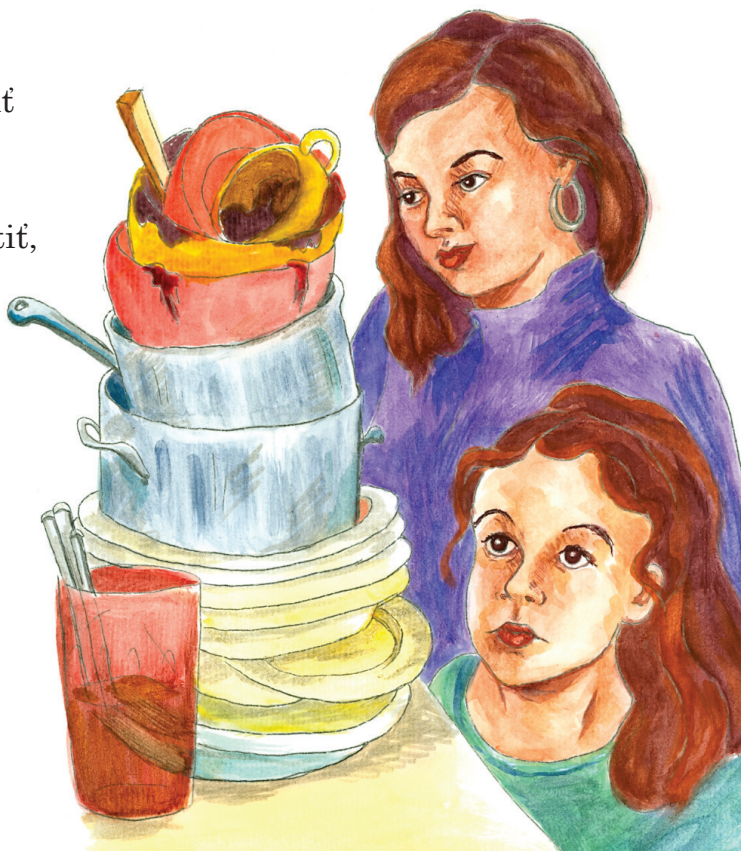
Majka vtrhla do kuchyne. „Mami, mne sa moja práca nepáči. Daj mi nejakú inú.“

„To sa dá ľahko zariadiť,“ povedala mama. „Môžeš uvariť večeru.“ Majka sa pozrela na obrovskú kopu potravín na stole, ktorú bolo treba očistiť, nakrájať a uvariť, aby sa celá rodina najedla.

„Alebo môžeš umyť riad.“ Majka sa pozrela na hromadu špinavého riadu a hrncov, ktorá sa vršila na dreze ešte od predošlého večera.

„Alebo dozerať na sestričku.“ Majka sa pozrela na svoju malú sestričku, ktorá si práve roztierala banán po tvári, vlasoch aj šatách.

Majka sa z kuchyne ticho vytratila. „Ja by som tvoju prácu brala,“ kričala za ňou mama.

Keď Majka v ten večer naháňala červenú sliepku po dvore, videla za plotom ladne sa znášajúcu sovu.

Sova sa
mávnutím
obrovských
krídel vrhla k zemi,
schmatla do pazúrov myš
a vzlietla naspäť do tieňa.

To vnuklo Majke nápad. Na druhý deň si zohnala drôt
a kus bielej látky a vyrobila si dve veľké krídla, ktoré
pripevnila na koniec dlhej palice. Potom svoj plán
vysvetlila bratovi Samovi.

Večer, keď Majka ako zvyčajne naháňala červenú sliepku, na dvore sa
zrazu objavil Samo s krídlami, ktoré Majka vyrobila. Mávol nimi
smerom k červenej sliepke. Tá prestala behať a natriasať perie, zúrivo
zakotkodákala a trepala krídlami pripravená postaviť sa útočníkovi,
no biele krídla sa približovali stále viac a viac. Červená sliepka
s kotkodákaním ustúpila. Prikrčila sa nízko k zemi, zobák pripravený
ďobnúť, keby na to bola príležitosť. Vtom zasiahla Majka.

Majka zakričala na biele krídla. Udrela do krídel a odstrčila ich preč. Brat zodvihol krídla nahor. Potom ich opäť spustil a Majka ich znovu odohnala. Červená sliepka všetko malými očkami sledovala a krčila sa Majke pri nohách. Nakoniec to strašné krídla vzdali a odleteli preč.

Majka sa zohla a roztvorila náruč. Červená sliepka sa vrhla Majke do náručia a nežne si oprela zobák o jej rameno. Keď ju Majka niesla do kurína, cítila, ako jej pod perím búši malé srdiečko. Hladkala sliepku tak dlho, kým sa opäť neupokojila. Potom ju opatrne dala do kurína a usmiala sa na Sama.

„Teraz si v poradí d'obania na prvom mieste ty!“ zasmial sa Samo.

Koniec 1. časti.
Teraz si otvor zošit
s otázkami.

BOSTON
COLLEGE

PIRLS
2016

PROGRESS IN INTERNATIONAL READING LITERACY STUDY

Čítanka

© IEA, 2015
International Association
for the Evaluation of
Educational Achievement

pirls.bc.edu